

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.710/2014/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Téglás Viktor ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek - a **(jogtanácsos neve)** jogtanácsos által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében Kecskeméti Törvényszék a 2014. május 22. napján kelt 5.P.20.033/2014/13. sorszámú ítélete ellen alperes részéről 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az alábbiak szerint újraszövegezi:

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 640.192,- (Hatszáznegyvenezer-egyszázkilencvenkettő) forintot és ennek 2012. április 4. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes, míg 2013. július 1. napjától a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasítja.

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 180.000,- (Egyszáznyolcvanezer) forint első- és másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 37.800,- (Harminchétezer-nyolcszáz) forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket, míg a fennmaradó 113.430,- (Egyszáztizenháromezer-négyszázharminc) forint viszontkereseti illeték az állam terhén marad.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 51.880,- (Ötvenegyezer-nyolcszáznyolcvan) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, míg a fennmaradó 147.640,- (Egyszáznegyvenhétezer-hatszáznegyven)forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A **(város 1 neve)**-i Fővámhivatal **(város 2 neve)**-i Kirendeltségének járőrei 2007. október 9-én

jövedéki ellenőrzést végeztek a felperes (**város 2 neve**), (**utca. házszám**) alatti telephelyén, ahol 15 tartályban 274 hektoliter bort találtak, melyeknek eredetét a felperes igazolni nem tudta, ezért jövedéki eljárás keretében - birtokban hagyás mellett - azokat lefoglalták. A hatóság az ellenőrzésről és a lefoglalásról jegyzőkönyvet vett fel, a lefoglalt termékeket 1-15. sorszám alatt jegyzékbe vette. Egyidejűleg szűrőpróbaszerűen mintát vett az M19 számú tartályban lévő 6000 liter (14. tétel) és az M20 számú tartályban lévő 6000 liter (15. tétel) fehérborból. A Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézete a mintákat megvizsgálta és azokat nem habzó köztes alkoholterméknek minősítette.

A felperes a lefoglalt bor származását igazoló okmányokat a hatóságnál 2007. október 11-én bemutatta.

A felperessel szemben jövedéki törvénysértés miatt közigazgatási, valamint visszaélés jövedékkel büntette elkövetésének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás indult.

A vizsgált tételeket tartalmazó M19 és M20 számú tartályokat (14-15. tétel) 2007. december 12-én elszállították a (**L**) Zrt. telephelyére. Az erről készült - és az általa is aláírt - jegyzőkönyv tájékoztatta a felperest, hogy az elszállított erjesztett italt a telephelyen kezelheti előzetes bejelentéssel és felügyelet mellett.

A Vám- és Pénzügyőrség ... Regionális Nyomozó Hivatala a büntetőeljárás keretében 2007. december 22-én lefoglalta az ellenőrzés során már lefoglalt teljes borkészletet. Az erről készült jegyzőkönyvben rögzítették, hogy a jövedéki nyilvántartás szerint a 14. és 15. tétel alatti bor elszállítása már korábban megtörtént, a további tételeket szintén a Likőripari Zrt.-hez szállították.

A közigazgatási eljárásban az ellenőrzést végző hatóság jogerős határozatával a felperes terhére a jövedéki törvénysértést megállapította, egyben bírság és egyéb költség megfizetésére kötelezte.

A felperes keresete alapján közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt folyamatban volt perben a ... Megyei Bíróság a lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként - mivel a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központi Borminősítési Igazgatósága a 14. és 15. tételeket szőlőbornak minősítette - megállapította, hogy a felperes jövedéki törvénysértést nem követett el és 2010. május 4-én kelt 5.K.20.887/2008/16. számú ítéletével a jogerős közigazgatási határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte.

Időközben az eljáró hatóság mintát vett a foglalási jegyzőkönyv 1-10. tétele alatt szereplő (M3, M4, M7, M15, M9, M14, M13, M5, M6, M12 megjelölésű) tartályokból is. E tételeket a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézete szakvéleményében ugyancsak szőlőbornak minősítette, ezért a hatóság 2008. április 28-án kelt határozatával ezek lefoglalását megszüntette. A határozatban figyelmeztette a felperest, ha a lefoglalt dolgot a kézbesítéstől számított 30 napon belül nem veszi át, annak értékesítése iránt intézkedik, ha pedig az nem sikerül, úgy a termék megsemmisítésére a felperes költségén kerül sor.

A felperes 2008. május 9-én kérte az említett tételek szakértői vizsgálatát arra hivatkozással, hogy azok a lefoglalás foganatosításakor fennállthoz képest rosszabb minőségűek.

A ... Egyetem Szőlészeti és Borászati Kutató Intézete 2008. szeptember 15-i véleményében megállapította, hogy egyik tétel sem stabil mikrobiológiai szempontból, azok gyenge minőségű borok, melyek alkoholtartalma a lefoglalásban tartás során jelentősen nem változott, azonban a borkezelés (kénezés) elmulasztása káros mikrobiológiai folyamatokat indított el. A minták rossz minőségének okát a szakértő nagyrészt a kezelés elmulasztására vezette vissza, azt azonban minta hiányában megállapítani nem tudta, hogy a rossz minőség már a lefoglaláskor is fennállt-e.

Miután a felperes a kiadni rendelt bort nem vette át, a (**város 2 neve**)-i Városi Ügyészség indítványára a (**város 3 neve**)-i Városi Bíróság 8.Bny.164/2008/2. számú, 2008. december 1-jén jogerőre emelkedett végzésével elrendelte az 1-10. tételszámú, összesen 124 hektoliter szőlőbor és a 12. számú (M11) 10 hektoliter erjesztett alkoholos ital előzetes értékesítését. Mivel az nem vezetett eredményre, 2009. május 21-én azokat megsemmisítették, továbbá - tévedésből - megsemmisítették a 11. (M8) és 13. (M10) tételszámú, összesen 20 hektoliter mennyiségű alkoholos italt is.

A **(város 2 neve)**-i Városi Bíróság 2011. március 21-én kelt - és 23-án jogerőre emelkedett - 6.B.379/2008/16. számú ítéletével a felperest a jövedékkal visszaélés büntette miatt ellene emelt vád alól felmentette, a **(L)** Zrt. telephelyén tárolt, 14. és 15. tételszám alatti 60-60 hektoliter fehér szőlőbor lefoglalását megszüntette és azt a felperesnek kiadni rendelte.

Az alperes ... Regionális Bűnügyi Igazgatósága 2011. április 1-jén felhívta a felperest a kiadni rendelt 120 hektoliter fehérbor átvételére azzal, amennyiben annak 30 napon belül nem tesz eleget, az értékesítés iránt intézkedik.

A felperes április 12-én bejelentette, hogy a lefoglalás foganatosításakor fennálló állapotnál rosszabb minőségű fehérbor átvétele helyett annak ellenértékére tart igényt és kérte azt jelenlétében szakértővel megvizsgáltatni.

A hatóság közölte, a bor állapotában bekövetkezett esetleges minőségromlást az okozhatta, hogy kezelése annak ellenére elmaradt, hogy a felperes figyelmét erre több alkalommal felhívták. Az értékesítés helyett ismételten felszólították az elszállításra.

A borból 2011. június 5-én vett mintát a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Borászati Igazgatósága, és szakvéleményében (július 20.) megállapította, hogy a minta közfogyasztásra alkalmatlan, nem megfelelő tisztasága, ecetes illata és bűze miatt nem felel meg az előírásoknak.

Az alperes 2011. augusztus 2-án ismételten felhívta a felperest a bor átvételére, illetve arról tájékoztatta, hogy a termék megsemmisítéséről intézkedik.

A felperes nem nyilatkozott, így az alperes ... Regionális Bűnügyi Igazgatósága határozatával 2011. szeptember 19-én elrendelte a termék megsemmisítését, melynek végrehajtására október 6-án került sor.

A felperes keresetében az alperest államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén 3.031.000,- forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni. Keresetét egyrészt arra alapította, hogy a közigazgatási eljárásban lefoglalt, illetve a büntetőeljárásban bűnjelként kezelt - a tulajdonát képező - bor a szakszerűtlen tárolás és a kezelés elmulasztása miatt tönkrement. Ezzel kapcsolatos kárát 2.877.000,- forintban határozta meg. A további 154.000,- forint kártérítésre a tartályok ellenértékeként tartott igényt, mivel azok a lefoglalást követően a szakszerűtlen tárolás folytán használhatatlanná váltak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a jövedéki eljárásban az állammegóvás a felperest terhelte, melyről tájékoztatást kapott, azonban egy alkalommal sem jelezte, hogy a bort kezelni kívánja. Utalt arra, a beszerzett szakértői vélemény azt támasztja alá, hogy az államromlást a kénezés hiánya okozta, ez pedig a bor kezelési eljárása, melyet a felperesnek kellett volna elvégeznie (14-15. tétel). Kiemelte, erre irányuló vizsgálat hiányában az sem bizonyított, hogy az M8, M10 és M11-es tételek szőlőbornak minősülnek. Hangsúlyozta, a felperes nem kérte a termék különleges tárolását.

Egyidejűleg viszontkeresetet terjesztett elő, melyben a felperest 2.449.613,- forint megfizetésére kérte kötelezni. Ez az összeg a bűnjeljegyzék 1-10. tételszáma alatt nyilvántartott 124 hektoliter szőlőbor 2008. július 9. és 2009. május 21. közötti tárolásának költsége (1.589.261,- forint), valamint a 14-15. tételszám alatti 120 hektoliter folyadék 2011. április 13. és október 6. közötti időszakbeli tárolásának (845.352,- forint) és megsemmisítésének (15.000,- forint) díja. Érvényesíteni kívánta továbbá a 14-15. tételszámú jövedéki termékek szakértői vizsgálata kapcsán felmerült 32.800,- forintot. Viszontkeresete indokaként előadta, a felperes a kiadni rendelt termékeket sem a határozatban megjelölt 30 napon belül, sem pedig azt követően nem vette át, a tárolással és a megsemmisítéssel pedig az alperesnek költsége merült fel.

Másodlagosan a tárolási költség beszámítását kérte 2.434.613,- forint összegben.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

A **(város 1 neve)**-i Törvényszék 5.P.20.696/2012/29. számú ítéletével kötelezte az alperest 2.641.006,- forint, valamint ennek részösszegeként különböző időpontoktól megállapított késedelmi kamatainak megfizetésére, míg ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.548/2013/2. sorszámú részítéletével az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta, az alperes által fizetendő marasztalás összegét 1.321.100,- forintra és ennek részösszegeként különböző időpontoktól megállapított késedelmi kamataira leszállította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét - a perköltség és illeték viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Határozatának indokolása szerint a felperes államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényérvényesítése (Ptk. 349. § (1) bekezdése, Ptk. 339. § (1) bekezdés) során egyértelmű volt, hogy kára az összesen 274 hektoliter borának megromlásából eredt, ami a jövedéki, illetve a büntetőeljárásban történt lefoglalás ideje alatt következett be. Ezt támasztotta alá a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szőlészeti és Borászati Kutatóintézete Központi Laboratóriuma által 2008. január 17-én végzett ún. ellenminta vizsgálat, mely szerint a jövedéki eljárás megindításakor a bor minősége megfelelő volt. A 2008. szeptember 15-én a ... Egyetem Szőlészeti és Borászati Kutatóintézete által készített szakvélemény pedig azt igazolta, hogy a minőségromlás a borkezelés (kénezés) elmulasztására volt visszavezethető. Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával tekintetben, hogy a jövedéki eljárásban történő lefoglalástól a bűnjelként való lefoglalásig az állagmegóváshoz szükséges kezelés a felperes feladata volt. Ellentétben az elsőfokú bíróság álláspontjával azonban kifejtette, a 2008. január 17-én végzett vizsgálat nem igazolta, hogy az ún. átfoglalás időpontjában a minőségromlás még nem következett be, mivel a vizsgálat tárgyát nem az átfoglalás időpontjában, hanem a 2007. október 9-én vett minta képezte. Ugyanakkor nem merült fel olyan peradat sem, amely azt igazolja, hogy a minőségromlás az átfoglalás időpontjáig bekövetkezett. Utalt arra, hogy a bűnjelként való lefoglalást követően a 11/2003. (V.8.) IM-PM-BM együttes rendelet 7. § (5) bekezdése alapján a lefoglalt bor állagának megőrzése az alperesi jogelőd kötelezettsége volt, és a szakszerű kezelés ellátásával akár gazdálkodó szervezetet is megbízhatott. Ez a lehetőség adott volt, hiszen a lefoglalt bűnjelet szakismerettel rendelkező gazdálkodó szervezet telephelyén helyezte el. Az, hogy a bor kezelése elmaradt, jogellenes alperesi magatartásnak minősül, amellyel okozati összefüggésben áll a felperes kárának bekövetkezése. A felperes a közigazgatási eljárás megindításakor a lefoglalt terméket, illetve a 2007. december 12-én elszállított tételeket illetően is tájékoztatást kapott a kezelés elvégzésének lehetőségéről, azonban az alperesi jogelődtől - a jogszabályban írt állagmegóvási kötelezettségének teljesítése során - elvárható lett volna, hogy erről ne csak tájékoztatást adjon, hanem felhívja a figyelmét arra, hogy a kezeléshez szükséges adatokat közölje. Ez nem történt meg, így az alperes a felróhatóság alól nem tudta kimenteni magát. Ugyanakkor rögzítette, hogy a kár elhárítása érdekében a felperes sem az elvárható módon járt el, hiszen a kezelés lehetőségéről tájékoztatást kapott, személyes nyilatkozata szerint maga is úgy tekintette, hogy e lehetőség a bor elszállítását követően is fennáll, ezzel azonban nem kívánt élni. E magatartása kárelhárítási kötelezettségének megsértését jelenti, amely a Ptk. 340. § (1) bekezdés alapján kármegosztásra ad alapot. A közrehatás mértékét az ítéltábla 50%-ban határozta meg, álláspontja azonban az volt, hogy a viszontkereset elbírálásához szükséges peradatok nem állnak rendelkezésre. Megállapította, hogy az ebben érvényesített, 1-10. tétel alatt nyilvántartott 124 hektoliter szőlőbor tárolási költsége kapcsán a költségjegyzék 2. tétele alatt feltüntetett 1.822.374,- forint a 2008. október 21-ig felmerült költséget jelenti, következésképpen az nem foglalhatja magában a 2009. május 21-ig felmerült tárolási díj egészét. Kifejtette, a 14-15. tételekre a felperes a bor átvételére vonatkozó felhívást követően

bejelentette, hogy a bekövetkezett minőségromlásra tekintettel azt nem kívánja átvenni. Erről legkésőbb 2011. augusztus 2-án az alperes tudomást szerzett, hiszen ebben az időpontban ismételt felszólította a felperest a bor átvételére, ehhez képest a megsemmisítésre viszont csak 2011. október 6-án került sor. Mindkét tétel kapcsán elrendelte annak vizsgálatát, hogy 2008. december 1. napjához (az 1-10. tételek értékesítését elrendelő határozat jogerőre emelkedésének időpontjához), illetve 2011. augusztus 2-ához képest milyen indokolt időtartamra volt szüksége az alperesnek a megsemmisítéshez, tárolási díjra ugyanis csak erre az időszakra tarthat igényt. Az ítélet tábla határozata szerint az 1-10. tételek kapcsán azt szükséges vizsgálni, hogy a követelt tárolási díjból a bünyügyi költség ténylegesen mekkora összeget foglal magában. Előírta továbbá e tételek kapcsán a megsemmisítés, valamint a szakértői díjjal kapcsolatos költségek megalapozottságának vizsgálatát. Hangsúlyozta, a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen a kármegosztás során alkalmazott arányoknak is érvényesülnie kell.

Az alperes felülvizsgálati kérelme, valamint a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme folytán eljár Kúria Pfv.IV.20.359/2014/9. számú részítéletével a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta.

A megismételt eljárásban az alperes viszontkeresetét annyiban módosította, hogy az 1-10. tételszámú termékek 2009. május 21-i megsemmisítésének szállítási költségét is érvényesítette 38.105,- forint erejéig járulékokkal növelten.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az érvényesített költség az alperes intézkedésének indokolatlan késedelme miatt merült fel.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a felperest 42.955,- forint és késedelmi kamatai megfizetésére, ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította. Határozatának indokolásában a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének nyilvántartása, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V.8.) IM-PM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 35. § (2) bekezdésére, valamint 44. § (1) bekezdésére hivatkozással kifejtette, a **(város 2 neve)**-i Városi Bíróság 6.B.379/2008/16. számú ítéletében rendelkezett arról, hogy az eljárás során felmerült 4.170.774,- forint bünyügyi költséget az állam viseli. A büntetőeljárás irataiból megállapíthatóan a költségjegyzék 2. tétele alatt 1.822.374,- forint értékben szerepel a Likőripari Zrt-nek a lefoglalt dolog szállításával, megőrzésével, értékesítésével és megsemmisítésével kapcsolatban felmerült költsége, amely a 2008. október 21-ig felmerült tárolási és szállítási díjat tartalmazza 15400 liter különféle alkoholtermék raktározása kapcsán. Az 1-10. tételszám alatti borok lefoglalásának megszüntetéséről a Vám- és Pénzügyőrség ... Regionális Nyomozó Hivatala 2008. április 28-án kelt határozatban rendelkezett. A szakértői vélemény 2008. szeptember 15-én készült el, a fogyasztásra alkalmatlan alkoholtermék megsemmisítése további 8 hónapot vett igénybe. Kifejtette, az R. 35. § (2) bekezdése alkalmazásával, ha az alperes a rá irányadó szabályokat betartotta volna, 2008. október 21-ig megtörtént volna a termék megsemmisítése, így a felperesnek tárolási díjfizetési kötelezettsége nem merülhetett volna fel. Az R. 44. § (1) bekezdésében szabályozott szakértői vizsgálat - álláspontja szerint - nem azonos az alperes szakértő kirendelő végzésében foglalt feladatok elvégzésével. A szakértőnek a jogosult és a bünyjelkezelő jelenlétében mindössze annyit kellett volna megállapítania, hogy a lefoglaláskori állapothoz képest romlott-e a jövedéki termék állapota. Ehhez képest a nyomozóhivatal olyan kérdések megválaszolását rendelte el, amelyek nem tartoznak az R-ben írott eljárásra.

Az 1-10. tétel alatt nyilvántartásba vett alkoholtermékek megsemmisítésével felmerült szállítási díjat alaposnak találta, ezzel összefüggésben a Szegedi Ítélet tábla részítéletével megállapított kármegosztás arányában a felperest 19.052,- forint megfizetésére kötelezte.

A bűnjeljegyzék 14-15. tétele alatt kezelt 60-60 hektoliter fehér szőlőbor kapcsán kifejtette, a **(város 2 neve)**-i Városi Bíróság 6.B.379/2008/16. számú, 2011. március 23-án jogerőre emelkedett ítéletével szüntette meg azok lefoglalását és rendelte el kiadását a felperes részére. A megsemmisítés elrendelésére viszont csak 2011. szeptember 19-én került sor, melynek végrehajtása október 6-án történt meg. Álláspontja az volt, az alperes mind a szakértő kirendelésével, mind a megsemmisítés foganatosításával indokolatlanul késedelmeskedett.

Rámutatott, a szakértői vizsgálat kizárólag arra térhet ki, hogy a lefoglaláskori minőséghez, illetve a korábbi vizsgálathoz képest történt-e állagromlás. Az, hogy az milyen mértékű, és minek következtében állt elő, nem az R. szerinti eljárásban vizsgálandó. A perben érintett jövedéki termék jellegénél fogva a kérdés egyszerű érzékszervi vizsgálattal eldönthető lett volna, így az alperes tárolási költség iránti igényét alaptalannak találta. A kármegosztási arányra tekintettel 7.500,- forint szakértői díj megfizetésére kötelezte a felperest.

Az alperes felelős őrzés szabályai szerinti megtérítési igényét alaptalannak találta. Kifejtette, a perbeli esetben nem állapítható meg, hogy az alperes a dolgot a felperes érdekében tartotta magánál. A felperes ugyanis egyértelműen jelezte, hogy a megromlott minőségű termékét átvenni nem kívánja, az alperes ennek ellenére elmulasztotta a szükséges intézkedéseket és később, az ennek kapcsán felmerült többlettárolási költségét kívánta a felperesre hárítani.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést annak részbeni megváltoztatása és a viszontkeresetben foglaltak szerint a felperes marasztalása iránt. Indokolásában továbbra is vitatta a kármegosztási arányokat. Kiemelte, a 14-15. tételes szám alatti termékek esetében a felperes kérelme miatt hívta fel ismételtelen a termékek elszállítására, ahogy a 2011. augusztus 2-án kelt tájékoztató levél megküldésére is emiatt került sor. Kérte figyelembe venni, az eljárás során bizonyítást nyert, hogy a megsemmisítés előmunkálatait folyamatosan végezte, nem késlekedett, a felperessel történt levelezés alatt arról párhuzamosan intézkedett. Az elsőfokú bíróság döntése - álláspontja szerint - hiányos a bűnügyi költség elszámolása körében. Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy az 1-10. tételes szám alatti termékek vonatkozásában a büntetőeljárás 2008. április 28-án lezárult, így az azokkal kapcsolatos költségek nem kerülhettek beszámításra a büntetőeljárásban, ahogy a 14-15. sorszámu termékek sem. Hangsúlyozta, kizárólag azon időszakok és termékek tekintetében élt megtérítési igénnyel, amelyek a büntetőeljárással már nem voltak érintve.

Rögzítette, hogy az elsőfokú ítélet indokolása szerint 2008. október 21-ig kellett volna megsemmisíteni az 1-10. tételes szám alatti termékeket, ekkor a felperesnek tárolási díjfizetési kötelezettsége nem merülhetett volna fel. Ezzel kapcsolatban kifejtette, mivel 2008. június hónaptól kérte a tárolási költségek megtérítését, így amennyiben az elsőfokú bíróság 2008. október 21-ig jogosnak tekintette a tárolást, indokolatlan volt ekörben a viszontkereset elutasítása.

Érvelése szerint ugyanakkor az 1-10., valamint a 14-15. tételes szám alatti termékek szakértői vizsgálata - a felperesi kérelemre figyelemmel - vegyszeti mintavizsgálat nélkül nem lett volna teljesíthető, így tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság a rendelet 44. § (1) bekezdésének megsértését. Az általa a szakértőnek feltett kérdések nem terjeszkedtek túl a szükséges mértéken, azok nélkül a felek közötti jogvita elbírálása nem lett volna lehetséges. Azt, hogy a termék esetleges állagromlásának megállapítására érzékszervi vizsgálat elegendő lett volna-e, maga a szakértő döntötte el, amikor erre nézve is vegyszeti vizsgálatot végzett, amit a felperes sem kifogásolt. Hangsúlyozta, egyebekben az e körben megállapított, felperest terhelő összeg is téves a felek közötti kármegosztásra figyelemmel.

A 14-15. tételes szám alatti termékek szakértői vizsgálatának árajánlatára vonatkozó elsőfokú ítéleti érveléssel kapcsolatban az érintett időszakban hatályos, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. (Áht.) 91. § (1) bekezdésére hivatkozott.

Véleménye továbbra is az volt, ha a bűnjel jogerősen visszaadásra kerül a jogosultnak, de azt adott időpontig nem veszi át, azt a bűnjelkezelő a felelős őrzés szabályai szerint tartja magánál.

A fellebbezés **kisebb részben alapos.**

Az alperes fellebbezése - egyebek mellett - az elsőfokú bíróság által megállapított kármegosztási arányok felülvizsgálatára irányult. A Szegedi Ítélőtábla a Pf.II.20.548/2013. számon folyt másodfokú eljárásban a kereseti kérelmet a Pp. 213. § (2) bekezdése szerint elbírálta, arról részítélettel határozott, melyben jogerősen megállapította a felek között a kárviselés arányát is a teljes kár vonatkozásában. Utalt arra is, az alperes által érvényesített viszontkeresettel összefüggésben úgyszintén érvényesülnie kell a megállapított arányoknak. Döntését utóbb a Kúria részítéletével hatályában fenntartotta.

A részítélet rendelkező részéhez és indokolásához egyaránt anyagi jogi jogerő fűződik (Pp. 229. § (1) bekezdés) azzal, hogy az utóbb - a beszámítási kifogásra, illetőleg a viszontkeresetre vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest - módosítható (Pp. 213. § (2) bekezdés). A Szegedi Ítélőtábla a megelőző eljárásban megállapította ugyan a felek között a kárviselés arányát, azonban a viszontkeresetet nem bírálta el, azzal kapcsolatosan csak iránymutatást adott a megismételt eljárásra, amely a kármegosztás arányára is kiterjedt. A megismételt eljárásban viszont olyan körülmények, bizonyítékok nem merültek fel, amelyek a jogerős részítéletben foglaltakat, a kármegosztás megállapított arányát a viszontkereset tekintetében érintették volna, annak módosítását indokolnák, ezért a megállapított kármegosztásnak a viszontkereset tekintetében is érvényesülnie kell.

Az alperes az eljárás során mindvégig arra hivatkozott, hogy a felelős őrzés szabályai szerint járt el, így a Ptk. 196. § (1) bekezdése szerint jogosult költségének megtérítését igényelni.

A Ptk. 196. § (1) bekezdése értelmében, aki a dolgot más érdekében anélkül tartja magánál, hogy arra külön jogviszonynál fogva jogosult vagy köteles volna, a dolog őrizetéről a jogosult költségére és veszélyére mindaddig köteles gondoskodni, amíg az a dolgot át nem veszi (felelős őrzés). A felelős őrzés szabályai azonban csak akkor alkalmazhatók, ha a dolgot birtokban tartót külön jogviszony erre nem hatalmazza fel, vagyis a birtoklásra más jogcíme nincs. Jelen esetben az alperest a lefoglalásra és az ezt követő birtoklásra a 2003. évi CXXVII. tv. (Jöt.) 119. §-a hatalmazta fel. A jogszabály rendezi a lefoglalás jogszerű időtartamát különböző feltételek megvalósulásával a megszűnés kapcsán (ilyen a büntetőeljárásbeli lefoglalás a 119. § (6) bekezdés d) pontja szerint), valamint szabályozza a minőségre vonatkozó szakértői vizsgálat szükségességét (119. § (8) bekezdés) és a tárolást, őrzést (119. § (9)-(11) bekezdés). Ilyen jogszabályi környezetben fel sem merülhet a felelős őrzés szabályainak alkalmazása. Az ezt követő időszakra, vagyis az „átfoglalás” utáni időre a 11/2003. (V.8.) IM-PM-BM együttes rendelet (R.) szabályai irányadók, melynek 8-9. §-ai vonatkoznak az őrzésre, amely fogalomba a tárolás is beletartozik abban az esetben is, ha polgári jogi szerződés keretében azt más telephelyén végzi.

Az R. 35. § (1) bekezdése szerint a bűnjelkezelőnek átadott (átutalt) bűnjeltárgynak (bűnjelpénznek) a jogosult részére való visszaadása, kiadása, kiutalása (a továbbiakban együtt: visszaadás) iránt a hatóság határozattal intézkedik. A (2) bekezdés értelmében a bűnjel visszaadása esetén a bűnjelkezelő felhívja a jogosultat a bűnjel átvételére és figyelmezteti, hogy ha a bűnjelet a felhívás kézbesítésétől számított harminc napon belül személyesen vagy meghatalmazottja útján nem veszi át - kivéve a 37. §-ban meghatározott esetet -, akkor az értékesítés iránt történik intézkedés. Ebben az esetben a hatóság csak az értékesítés során befolyt, a határidő lejártá után felmerült őrzési (kezelési) költséggel csökkentett ellenértéket utalja ki a jogosult részére. A bűnjelkezelő arról is tájékoztatja a jogosultat, hogy ha a bűnjelet nem sikerül értékesíteni, vagy értékesítése jogszabályba ütközik, annak megsemmisítésére vagy továbbtárolására a jogosult költségén kerül sor.

A Szegedi Ítélőtábla részítéletében szereplő iránymutatásnak megfelelően abban a kérdésben kellett tehát állást foglalni, hogy az R. és az alperesre irányadó, a közigazgatási hatósági eljárás és

szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (Ket.) vonatkozó rendelkezéseivel összefüggésben az alperesnek milyen indokolt időtartamra volt szüksége a lefoglalt termékek megsemmisítéséhez, milyen felszámítandó költségei merültek fel. Ennek során lényeges, hogy a felperes mindvégig azon az állásponton volt, hogy a lefoglalt alkoholterméket átvenni nem kívánja. Ez az 1-10. tételek esetében már 2008. május 9-i nyilatkozatából, míg a 14-15. termékeknél 2011. április 12-i válaszleveléből egyértelművé vált.

1-10. tételek

E tételek vonatkozásában lényeges, hogy a **(város 2 neve)**-i Városi Bíróság 2011. március 21-én kelt 6.B.379/2008/16. számú ítéletével megállapította, az eljárás során felmerült 3.140.474,- forint bünyügyi költséget az állam viseli. A büntető iratok között elfekvő egyes bünyügyi költségeket rögzítő költségjegyzék 2. tétele alatt szerepel a lefoglalt dolog szállításával, megőrzésével, értékesítésével, megsemmisítésével kapcsolatos 1.822.374,- forint költség. A **(L)** Zrt. tájékoztatása szerint ez 15400 liter különféle alkoholtermék raktározásával 2008. október 21-ig felmerült költséget takarja. Az így rendelkezésre álló adatok alapján, azok összevetésével megállapítható, hogy ez az 1-10. sorszámú, összesen 124, a 12. tételszám alatt megjelölt 10, továbbá a 11. és 13. sorszámú, összesen 20 hektoliter mennyiségű alkoholos ital tárolásával összefüggésben merült fel. Ebből viszont az következik, hogy 2008. október 21-ig az 1-10. tételek alatt szereplő termékek tárolásával az alperesnek költsége, tényleges kiadása nem merült fel, ez ugyanis az állam terhén maradt. Ezzel összefüggésben nincs tehát olyan költség, amely a felperesre áthárítható lenne.

A Szegedi Ítéltábla részítéletében foglaltakat figyelembe véve vizsgálni kellett az ezt követő időszakra, vagyis a 2008. október 22. és 2008. december 1-je között felmerült költségek érvényesítésének indokoltságát. A **(város 3 neve)**-i Városi Bíróság 8.Bny.164/2008/2. számú, 2008. november 18-án kelt, majd december 1-jén jogerőre emelkedett végzésével rendelte el ügyészi indítványra az 1-10., valamint 12. tételszámú alkoholos italok előzetes értékesítését.

A Ket. 33. § (1) bekezdése határozza meg, hogy a hatóság az érdemi határozatot 30 napon belül köteles meghozni. A határidőbe nem számít be az ügyben lefolytatott bizonyítási eljárás határideje (Ket. 70. § (1) bekezdés), melynek eredményéről a hatóság köteles az ügyfelet tájékoztatni, észrevételre, valamint nyilatkozattételre felhívni. E rendelkezéseket figyelembe véve az alperes a Ket. vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően, határidőn belül intézkedett az elbírált időszakban, így az erre az időszakra érvényesített alperesi követelés a részítéleti kármegosztás arányában megalapozott, a felperes 91.690,- forint megfizetésére köteles az általa sem vitatott alperesi kimutatás szerint beállított összegek alapján ($41 \text{ nap} \times 36,07,- \text{ forint} \times 124 \text{ hektoliter} = 180.380,- \text{ forint} / 2 = 91.690,- \text{ forint}$).

Ezt követően 2009. április 15-ig az alperes semmilyen intézkedést nem foganatosított, majd árajánlatot kért a megsemmisíteni rendelt alkoholos italokra. Ezután intézkedett a megsemmisítés előkészületeiről, valamint a termék elszállításáról és tényleges megsemmisítéséről 2009. május 21-én. Mivel 2008. december 1. és 2009. április 15. között érdemben nem intézkedett, a mulasztás igazolására bizonyítékot nem csatolt, a felperessel szemben előterjesztett igénye a jövedéki termék tárolásával kapcsolatban erre az időszakra alaptalan. Saját mulasztására követelést nem alapíthat.

Alapos ugyanakkor a Ket. alapján a 2009. április 15. és május 21. napja között felmerült tárolási költség, melynek felperesre eső része 85.260,- forint ($36 \text{ nap} \times 124 \text{ hektoliter} \times 38,2,- \text{ forint} = 170.520,- \text{ forint} / 2 = 85.260,- \text{ forint}$).

Az elsőfokú bíróság alaposnak találta a tételek szállításával kapcsolatos költséget, e körben a felperest 19.052,- forint megfizetésére kötelezte, ez ellen a felek fellebbezést nem terjesztettek elő, így a rendelkezés jogerőre emelkedett.

14-15. tétel

A hatóság 2011. április 1-jén hívta fel a felperest az érintett 120 hektoliter fehérbor átvételére azzal,

hogy amennyiben annak 30 napon belül nem tesz eleget, értékesítése iránt intézkedik. A felperes a megadott határidőben, április 12-én jelentette be, hogy a bor átvétele helyett annak ellenértékére tart igényt és kérte szakértő kirendelését. A felperes - alperes által ismert - nyilatkozatára tekintettel az ítélet tábla érdemben április 13-tól vizsgálta e tételek kapcsán a tárolási költségigény megalapozottságát. Ezzel összefüggésben az alperes által csatolt okiratok alapján megállapította, hogy a peres felek között ezt követően levelezés folyt, melynek eredményeként 2011. június 5-én a lefoglalt fehérborból mintavétel történt, a szakvélemény ezzel kapcsolatban július 20-án készült el, melyet a felperesnek 2011. augusztus 2-án kézbesítettek. Az alperes tehát a körülményekhez igazodóan folyamatos, az elvárhatósági mércének megfelelő intézkedéseket tett, ezért mulasztás nem terheli a Ket. alapján. Ennek következtében az említett tételek kapcsán a 2011. április 13. és augusztus 2. közötti időszakra a felperes 265.070,- forint tárolási díj megfizetésére köteles a kármegosztási arány szerint ($111 \text{ nap} \times 120 \text{ hektoliter} \times 39,8,- \text{ forint} = 530.140,- \text{ forint} / 2 = 265.070,- \text{ forint}$).

Ezt követően az ítélet tábla vizsgálta, hogy a termék megsemmisítésére 2011. október 6-án késedelmesen került-e sor. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal ... Regionális Bűnügyi Igazgatósága 2011. szeptember 19-én rendelte el az érintett tételek megsemmisítését, mely határozat ellen 10 napos fellebbezési határidő állt a felperes rendelkezésére. Szeptember 20-án az igazgatóság tájékoztatta a NAV Áru- és Bűnjelkezelő Hivatalát, valamint a Bűnügyi Főigazgatóság Bűnügyi Koordinációs Főosztályát és a Fővárosi Főügyészséget a termékek megsemmisítéséről. Az időpontok egybevetése alapján - a kézbesítés szükségképpen idejét és a fellebbezési határidőt is értékelve - az ítélet tábla megállapította, hogy az alperes az érintett tételek megsemmisítésével ebben az időszokban nem késlekedett, így a 2011. augusztus 2. és október 6-a között felmerült tárolási díj megalapozott, ezért a felperest 155.220,- forint megfizetésére kötelezte, alkalmazva a kármegosztást ($65 \text{ nap} \times 120 \text{ hektoliter} \times 39,8,- \text{ forint} = 310.440,- \text{ forint} / 2 = 155.220,- \text{ forint}$).

Az elsőfokú bíróság alaposnak tartotta e tételek vonatkozásában a megsemmisítés költségét (15.000,- forint), valamint a felmerült szakértői díj megtérítése iránti igényt (32.800,- forint felperesre eső részében). E költségek tekintetében a peres felek részéről fellebbezés nem érkezett, az alperes a szakértői díj vonatkozásában csupán észrevételezte az elsőfokú bíróság számszaki tévedését, amit az ítélet tábla korrigált.

A felperes a marasztalási összeg után a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint megállapított késedelmi kamat fizetésére köteles, figyelembe véve annak időközbeni, a 2013. évi XXXIV. tv. 14. § (10) bekezdés d) pontjával történt módosítását.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyben azt újraszövegezte.

A pertárgyérték alapján, a viszontkeresettel érvényesített követelés vonatkozásában az alperes az elsőfokú eljárásban 25%-ban, míg a másodfokú eljárásban 26%-ban lett pernyertes, így a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a pernyertesség-pervesztesség arányában köteles a felperes jogi képviselőjével összefüggésben felmerült költségének viselésére, melyet az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdése szerint, a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapított meg. Ennek során figyelemmel volt a Szegedi Ítélet tábla részítéletében foglalt másodfokú eljárási költségekre is.

Ugyancsak a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest a le nem rótt elsőfokú, valamint fellebbezési viszontkereseti illeték megfizetésére.

Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján illetékmentes, ezért a le nem rótt elsőfokú és fellebbezési viszontkereseti illeték az Itv. 4. § (1) bekezdése alapján az állam terhén marad.

S z e g e d, 2015. év március hó 13. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k.	Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.	Bálint Attila s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró